

Arkeologisk förundersökning 2017

Bodarp 9:38–39, fornlämning 18

HUSBYGGE

Bodarps socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

SKÅNE
ARKEOLOGI

Skånearkeologi
Rapport 2017:20

Per Sarnäs

Arkeologisk förundersökning 2017

Bodarp 9:38–39, fornlämning 18

HUSBYGGE

Bodarps socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

Skånearkeologi

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk förundersökning 2017

Bodarp 9:38–39, fornlämning 18

Husbygge

Bodarps socken, Trelleborgs kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2017:20

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: Per Sarnäs

© Skånearkeologi 2017

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Syfte och metod	6
Topografi och fornlämningsmiljö	6
TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR	7
HISTORISKA KARTOR	9
Undersökningsresultat	9
Tolkning och källkritik	10
Förslag på fortsatta åtgärder	10
Projektorganisation och kvalitetssäkring	11
Referenser	11
Tekniska och administrativa uppgifter	12

Bilagor

Bilaga 1 Fyndlista

Bilaga 2 Anläggningslista

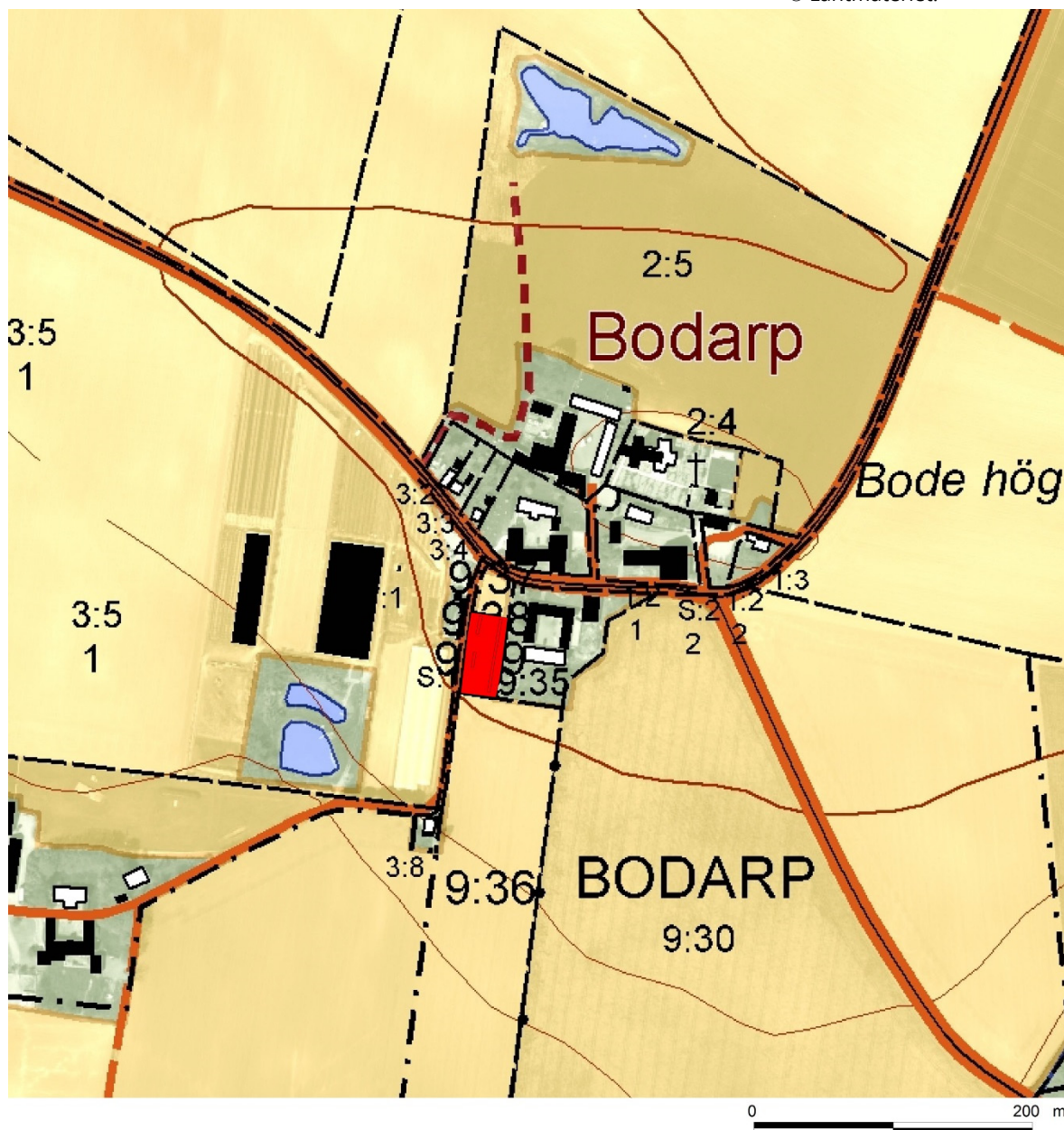
Bilaga 3 C14 analys

Bilaga 4 Arkeobotanisk analys

Figur 1. Karta över Skåne med Trelleborgs kommun markerat med grå färg och Bodarps socken med blå färg.

Figur 2. Utdrag ur fastighetskartan med undersökningsområdet markerat med rött. © Lantmäteriet.

Sammanfattning

Med anledning av ett planerat uppförande av bostadshus inom två fastigheter belägna inom Bodarps historiska bytomt (Bodarp nr 18:1), beslutade länsstyrelsen Skåne om en arkeologisk förundersökning.

Syftet med förundersökningen var att fördjupa kunskapen om fornlämningen och hade som mål att klargöra dess omfattning, innehåll, datering och kunskapspotential. Den arkeologiska förundersökningens resultat skall dessutom utgöra ett fullgott beslutsunderlag i den fortsatta ärendehantering.

Tre sökschakt om sammanlagt 147 m² upptogs med traktorgrävare. I schakten framkom 85 stolphål, 14 gropar, 3 diken, 3 rännor, 2 grundstensavtryck, 1 hård. Av dessa undersöktes helt eller delvis 17 stolphål och 4 gropar. Strax under matjorden, huvudsakligen i det östra schaktet, förekom rikligt med lämningar från gård nr 5 i form av framförallt lerlager, en del kalkbruk och lite tegel. Dessa yngre lämningar dokumenterades inte mer än att lagrens utsträckning mättes in i schaktkanten.

C14 analysen av råg från tre stolphål visar att gård nr 5 har ett ursprung i 800–900-tal. De kalibrerade värdena med 2 sigmas noggrannhet (98,4% sannolikhet) ger dateringar till slutet av 700-talet fram till början av 1000-talet. Skillnaderna mellan dateringarna om man använder 1 eller 2 sigmas (68,2% sannolikhet) noggrannhet är liten och rör sig endast om årtionden. Dateringen stöds av fynd av vikingatida AIV gods. Förutom vikingatida lämningar framkom två gropar med dels keramik från yngre bronsålder–förromersk järnålder, dels keramik av allmän förhistorisk karaktär.

Figur 3. Översiktsbild över undersökningsområdet. Foto från norr.

Inledning

Med anledning av ett planerat uppförande av bostadshus inom två fastigheter belägna inom Bodarps historiska bytomt (Bodarp nr 18:1), beslutade länsstyrelsen Skåne om en arkeologisk förundersökning.

Den arkeobotaniska analysen har utförts av Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult AB och C14 analysen har genomförts vid Laboratoriet för ¹⁴C-datering, Geologiska institutionen vid Lunds Universitet.

Syfte och metod

Syftet med förundersökningen var att fördjupa kunskapen om fornlämningen och hade som mål att klargöra dess omfattning, innehåll, datering och kunskapspotential. Den arkeologiska förundersökningens resultat skall dessutom utgöra ett fullgott beslutsunderlag i den fortsatta ärendehantering.

Undersökningsområdet omfattade det västligaste partiet av toften för gård nr 5. Förundersökningen var därför primärt inriktad på att söka efter bebyggelse lämningar och eventuella gränsmarkeringar mot toften för gård nr 4.

Den arkeologiska förundersökningen genomfördes i form av sökschaktning med traktorgrävare. Söschakten skulle omfatta högst 10 % av exploateringsområdet eller maximalt 150 m².

Anläggningar, lager och schakt mättes in med en RTK-GNSS. Ytan på anläggningar och lager undersöktes med metalldetektor. Ett urval av anläggningar undersöktes med spade och skärslöv. Jordprover insamlades och floterades med ett såll med 0,5 mm stora maskor. Det primära yftet med den arkeobotaniska analysen var att få fram material för C14 analyser.

Topografi och fornlämningsmiljö

Bodarp ligger i ett svagt kuperat fulläkerslandskap. Undersökningsområdet består av åkermark och de två tofterna utgör tillsammans ca 1 530 m².

Bodarp tillhör torpnamnen som är ett av de vanligaste ortnamnen, vars bildande går tillbaka till vikingatid. Bodarp innehåller enligt Bengt Pamp i förleden mansnamnet Böt, bildat till Bötulf (Pamp 1983) medan Göran Hallberg menar att förleden utgörs av bod (Skansjö 1983). Bodarp omnämns första gången antingen 1167 (Bothathorp) eller 1348 (Bothetorp). Det råder en viss osäkerhet om vilken by som egentligen avses i 1167 års omnämnande (Skånsk ortnamnsdatabas).

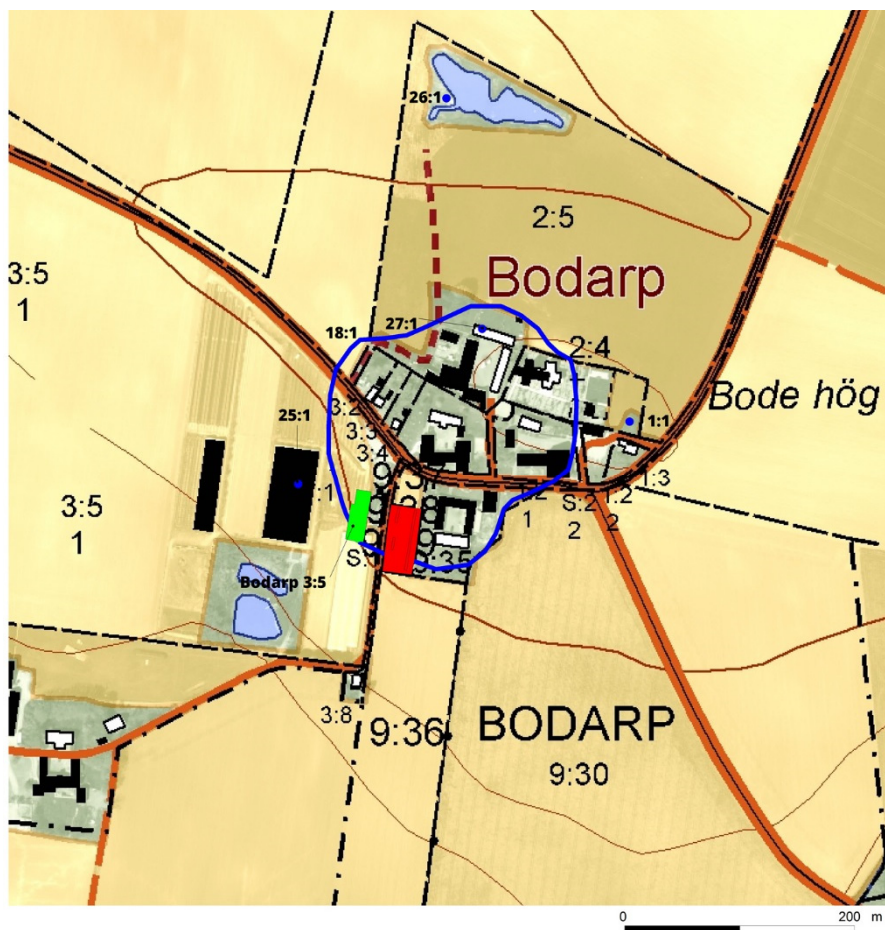
Det finns få i FMIS registrerade fornlämningar i bytomtens närområde. Ett relevant urval av dessa fornlämningar redovisas nedan och på figur 3.

RAÄ Bodarp 1:1. Hög med en diameter av 12–13 och en höjd av 3,5 m. Toppen är avplanad och östra sidan insjunk. Kringplöjd så att en 0,2–0,3 m hög kant har bildats. Enligt Bruzelius skall högen vara till hälften utgrävd.

RAÄ Bodarp 18:1. Bytomt med en utbredning av ca 225 x 225 m. Utbredningen baserar sig på geometrisk karta över Bodarp (Geometrisk avmätning 1706). På kartan finns 5 gårdar och 5 gatehus inom bytomten. Ca 1570 fanns det 6 gårdar i Bodarp. Namnet skrevs 1348 Botherup.

RAÄ Bodarp 25:1. Rest sten (uppgift om) i sluttande åkermark. Stenen låg omkullfallen från 1910-talet fram till slutet av 1950-talet, då den borttogs av markägaren. Uppllysning O. Christoffersson samt Anselmsson, Västra Värlinge, som anvisat platsen.

Figur 4. Utdrag ur fastighetskartan med de i texten beskrivna fornlämningarna markerade med blå färg. 2016 års undersökning är markerad med grön färg © Lantmäteriet.

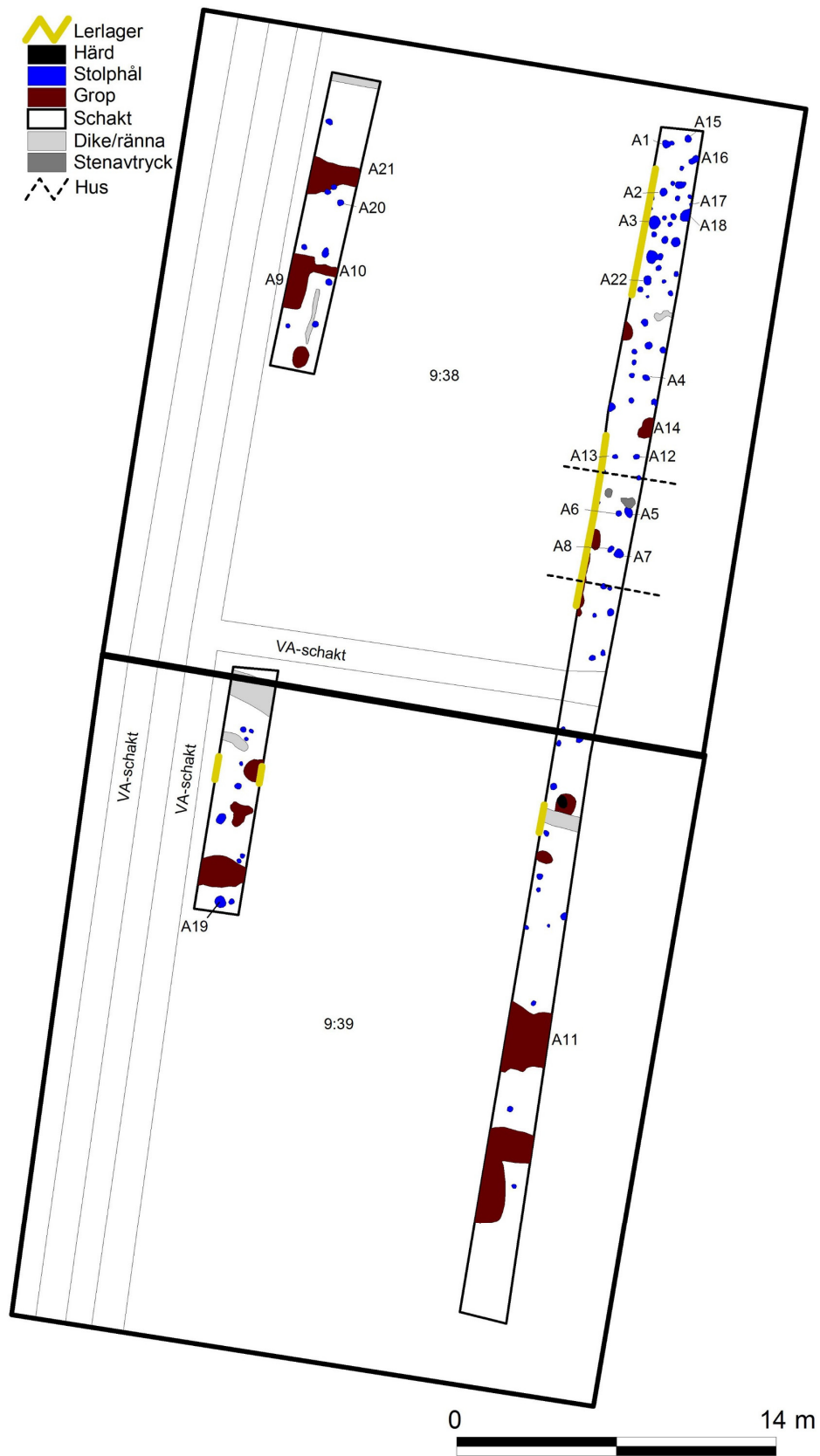
RAÄ Bodarp 26:1. Offerkälla (uppgift om) i låglänt och sank mark. Platsen anvisad av Börje Persson, Bodarp 2:2. På platsen finns nu en brandpost av cementrör. I prosten Petter Hegardts handskrift *Monumenta Häslövensia* et *Bonderupensia* omtalas en offerkälla norr om kyrkan.

RAÄ Bodarp 27:1. Lösfynd, bestående av 1 tunnackig slipad flintyx med en längd av 12 cm, bredd av 2,5–4 cm samt en tjocklek om 2 cm, 1 flintskära, avbruten längs en kant, 14 cm lång och 2 cm bred samt 1 flintspån. Fynden funna på gården Bodarp 2:2 och förvaras av ägaren Börje Persson.

TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

I samband med VA-arbeten i Bodarps by 2015, genomfördes en arkeologisk undersökning i form av en schaktövervakning. Ett 1 meter brett schakt drogs i nord-sydlig riktning genom de tre tomterna samt några mindre schakt i öst-västlig riktning. Inga fornlämningar eller fynd påträffades i schakten (Linderoth 2015).

Under våren 2016 genomfördes en arkeologisk undersökning i form av schaktövervakning inom ett 670 m² stort område, drygt 20 m väster om de tre tomterna. Vid undersökningen framkom 272 stolphål, 16 gropar, 4 härdar, 1 eldstad, 1 grophus samt 5 stensamlingar/rösen. Fynden domineras av tidigmedeltida keramik som huvudsakligen framkom i en stor grop (anl. 20). Keramikens härrör från senare delen av 1000-talet. En del av keramiken liksom en sländtrissa påträffades i ett rektangulärt grophus i norra delen av schaktet. En relativt ovanlig keramiktyp, s.k. Torkseykeramik påträffades i en härd. Denna typ av anglo-skandinavisk keramik har kopplingar till Lund. Namnet på denna keramiktyp har sin grund i att formen är engelsk medan framställningen sannolikt skett lokalt i Skåne, bl.a. i Lund. Anglo-skandinavisk keramik har tidigare påträffats vid undersökningar i Lund, Kyrkheddinge, Önnerup samt i Oxie. Analyser av keramiska tunnslip påvisar en lokal produktion i Lund eller i den närmsta omgivningen (Jönsson & Brorsson 2003). I de östra och norra schaktkanterna kunde man se lagerrester av lera, bränd lera samt sot

Figur 5. Schaktplan med samtliga dokumenterad anläggningar.

och kol. Dessa lager härrör troligen från den yngsta fasen av gård nr 4 innan den överges. Förutom, tidigmedeltida lämningar framkom anläggningar och fynd från yngre bronsålder–förromersk järnålder. Fynden utgjordes av främst keramik med rabbnig och knoppar under mynningen, glättade mynningskårvar samt en skärva från ett silkärl. Det stora antalet anläggningar liksom resterna av lager i schaktkanterna kan bero på att man vid något tillfälle har påfört matjord som har skyddat lämningarna vid plöjning och harvning (Sarnäs 2017).

HISTORISKA KARTOR

En genomgång av på Lantmäteriet tillgängliga historiska kartor visar att de tre tomterna ligger på platsen för gård nr 5 som låg kvar i byn efter enskiftet. Vägen som går i nord-sydlig riktning i västra kanten av förundersökningsområdet förefaller ligga i gränsen mellan gård nr 4 och nr 5. Den äldsta kartan över Bodarps by är från 1706 och ägostrukturen för gårdarna 4 och 5 kan tolkas som att de ursprungligen utgjort en stor gård. Båda gårdarna har i motsats till de andra gårdarna stora sammanhängande åkerarealer i direkt anslutning till tofterna.

Undersökningsresultat

Tre sökschakt om sammanlagt 147 m² upptogs med traktorgrävare. I schakten framkom 85 stolphål, 14 gropar, 3 diken, 3 rännor, 2 grundstensavtryck, 1 härd. Av dessa undersöktes helt eller delvis 17 stolphål och 4 gropar. Det västliga sökschaktet drogs mellan 5 och 6 m öster om tomtgränsen beroende på att Trelleborgs kommun har grävt ned VA-ledningar i två omgångar längs med tomtgränsen. Ingrepp längst i väster har gjorts utan arkeologisk medverkan medan den tidigare dragningen var föremål för en schaktningsövervakning (se ovan).

Strax under matjorden, huvudsakligen i det östra schaktet, förekom rikligt med lämningar från gård nr 5 i form av framförallt lerlager, en del kalkbruk och lite tegel. Dessa lämningar dokumenterades inte mer än att lagrens utsträckning mättes in i schaktkanterna.

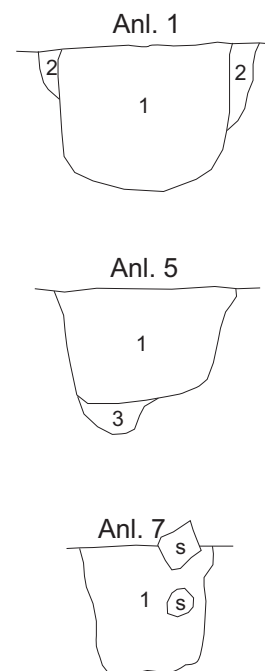
Jordprover från 3 stolphål floterades (anl. 1, 5 och 7) och framfloterat material skickades för en arkeobotanisk analys. Förutom god förekomst av träkol fanns det skalkorn, råg och fragmenterade sädeskorn. En sammansättning som enligt Stefan Gustafsson är typisk för yngre järnåldersbosättningar (bilaga 4).

För C14 analysen valdes råg för utan inte riskera att datera sekundära sädeskorn från den tidigare bosättningsfasen under yngre bronsålder–förromersk järnålder.

Resultaten från C14 analysen visar att gård nr 5 har ett ursprung i 800–900-tal. De kalibrerade värdena med 2 sigmas noggrannhet (98,4% sannolikhet) ger dateringar till slutet av 700-talet fram till början av 1000-talet. Skillnaderna mellan dateringarna om man använder 1 eller 2 sigmas (68,2% sannolikhet) noggrannhet är liten och rör sig endast om årtionden (figur 7, bilaga 3).

Det framkom keramik i 6 anläggningar (anl. 3, 5, 9, 10, 11 och 21). Den sammanlagda mängden keramik är liten och utgörs av rabbad keramik från yngre bronsålder–förromersk järnålder (anl. 21), allmän förhistorisk keramik (anl. 11), vikingatida AIV gods (anl. 3, 5 och 9). I anl. 6 påträffades en skärva som registrerats som äldre svartgods som kan vara östersjökeramik.

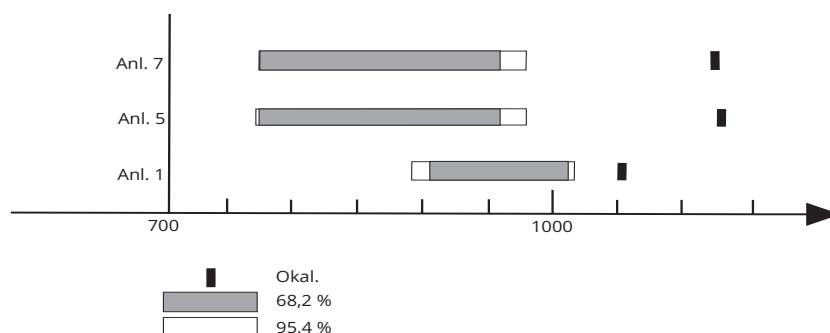
Anl. 9 utgjordes av en stor rektangulär nedgrävning med raka nedgrävningskanter och plan botten. I plan påminde den om ett grophus men djupet på ca 0,7 m liksom fynd av storstenstegel i botten tyder på en annan funktion, möjligen en mindre källare.

Figur 6. Sektionsritningar över de tre stolphål som blev föremål för C14 analys. Skala 1:20.

- L.1: Svartgrå humös silt
- L.2: Brungrå humös silt
- L.3: Beige svagt humös silt

Figur 7. Diagram som visar kalibrerade och okalibrerade C14 resultat. Procenten anger sannolikheten för att dateringen faller inom tidsintervallet.

TOLKNING OCH KÄLLKRITIK

Den äldsta kartan över Bodarps by är från 1706 och ägostrukturen för gårdarna 4 och 5 kan tolkas som att de ursprungligen utgjort en stor gård. Båda gårdarna har i motsats till de andra gårdarna stora sammanhängande åkerarealer i direkt anslutning till tofterna. Undersökningen av gård nr 4 gav en datering utifrån keramikfynd till andra hälften av 1000-talet. De tre C14 analyser som har genomförts på råg från stolphål visar på dateringar som med hög tillförlitlighet hamnar i 800–900-tal. Dateringar som tyder på en tidig etablering i Bodarp. Med tanke på att Bodarp är ett torpnamn som bildats under vikingatid så är C14 dateringarna ett stöd för tolkningen att gård nr 5 kan vara den första gården i Bodarp.

Några stolphål i det långa östliga schaktet kan möjligen tolkas ingå i ett långhus. Det finns ett liknande hus från en undersökning i Bjärred 1993. Det huset daterades till 800-tal (Pettersson 2002).

Det förekommer även anläggningar från yngre bronsålder–förromersk järnålder. I en stor grop (anl. 21) påträffades flera bitar rabbad keramik. I en annan grop (anl. 11) framkom keramik av allmän förhistorisk karaktär tillsammans med några flintavslag och anläggningen torde tillhöra den äldre bebyggelsefasen

Anläggningstätheten är hög inom undersökningsområdet med 0,73 anläggningar per kvadratmeter. Anläggningarna domineras antalsmässigt av stolphål men det förekommer även stora gropar.

I den västliga delen av undersökningsområdet är bevarandeförhållandena dåliga på grund av de två schaktningarna för VA-ledningar. Det finns dock ett mindre ostört parti mellan 2015 och 2017 års ledningsdragning. Eventuellt kan det även finnas en orörd remsa längs med vägen som går i nord-sydlig riktning.

Förslag på fortsatta åtgärder

Det förekommer rikligt med anläggningar över hela undersökningsområdet. Den största koncentrationen finns i norr med en avtagande anläggningsfrekvens mot söder. De flesta anläggningarna utgörs av stolphål.

Det förekom mätligt med fynd vilket även karaktäriserade 2016 års undersökning väster om undersökningsområdet. Vid den undersökningen framkom den mesta keramiken i två anläggningar medan det i övrigt förekom sparsamt med fynd.

Det finns två kronologiska perioder representerade. Förutom lämningar från den vikingatida–historiska gård nr 5 förekommer det anläggningar från yngre bronsålder–förromersk järnålder.

Om fastigheterna bebyggs bör detta föregås av en arkeologisk undersökning som primärt fokuserar lämningarna från vikingatid–medeltid. De kvalitativt sämre yngre lämningarna från gård nr 5 torde kunna dokumenteras genom inmätning av ler- och kalkbrukslager.

Projektorganisation och kvalitetssäkring

Skånearkeologi är ett företag som grundades 2013 med inriktning på arkeologisk uppdragsverksamhet. Företaget leds av Fillic. Per Sarnäs med mångårig erfarenhet av arkeologisk uppdragsverksamhet mest i Skåne men även i Småland.

Per Sarnäs är projektledare och ansvarig för projektets genomförande och vetenskapliga kvalitet, samt kontakter med Länsstyrelse och uppdragsgivare.

Referenser

Litteratur

- Jönsson, L. & Brorsson, T. 2003. Oxie i sydvästra Skåne. En plats med centrala funktioner. I: Anglert, M. & Thomasson, J. (red.). Landskapsarkeologi och tidig medeltid. Uppåkrastudier 8. Acta Archaeologica Lundensia Series in 8°, No. 41. Lund: 145-223.
- Linderöth, Th. 2016. Bodarps bytomt. Fornlämning nr 18:1 i Bodarps socken, Trelleborgs kommun. Arkeologisk förundersökning, 2015. Sydsvensk arkeologi rapport 2015:17.
- Pamp, B. 1983. Ortnamn i Skåne.
- Pettersson, C, B. 2002. "Bott vid en landsväg". Märkvärdt, medeltida. Arkeologi ur en lång skånsk historia. Red: Mogren, M. Skrifter No 43. Riksantikvarieämbetet.
- Sarnäs, P. 2017. Bodarp 3:5, fornlämning 18. Bodarps socken, Trelleborgs kommun. Rapport över arkeologisk undersökning i form av schaktövervakning 2016. Skånearkeologi rapport 2017:7.
- Skansjö, S. 1983. Söderslätt genom 600 år. Bebyggelse och odling under äldre historisk tid. SKÅNSK SENMEDELTID OCH RENÄSSANS. Skriftserie utgiven av Vetenskaps societeten 11.

Kartmaterial

Fastighetskartan

Internetreferenser

FMIS

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer 431-27963-2016
Skånearkeologis diarienummer 201641
LUHM nr 32814

Län ..... Skåne
Kommun ..... Trelleborg
Socken ..... Bodarp
Fastighet ..... Bodarp 9:38-39
RAÄ-nummer ..... Bodarp nr 18:1

Ekonomiska kartans blad ..... 1C9f NV (RT90)
Koordinatsystem ..... Sweref 99 TM
N koordinat 6144892
E koordinat 377702
M ö.h. 22-23

Fältarbetstid 2017-04-18-2017-04-20
Antal arbetsdagar 3
Antal arkeologtimmar 24
Antal maskintimmar 11

Undersökningsområde ..... 1 500 m²
Undersökt yta ..... 147 m²

Projektansvarig ..... Per Sarnäs
Uppdragsgivare ..... Mattias Vahlberg

Kostnader, arkeologi

Projektledning/administration: 1 300:-
Fältarbete: 15 600:-
Rapport: 10 400:-
Tryck: 1 000:-
Arkeobotanisk analys: 2 400:-
C14 analys: 10 800:-
RTK-GNSS: 1 900:-
Resor: 540:-
Grävmaskin: 7 270:-
Summa: 51 210:-

Summa, faktisk: 51 210:-
Summa, beslutad: 71 100:-

Fynd och arkivmaterial i form av inmättningsfiler, digitala foton och fältritningar förvaras på Lunds universitets historiska museum

Bilaga 1

Fnr	Sakord	Typ	Material	Del	Antal	Vikt	Anl.	Beskrivning
1	Kärl	AIV	Keramik		2	27	3	
2	Kärl	AIV	Keramik		3	8	5	
3	Slagg		Slagg			1	5	
4	Kärl	AIV	Keramik	Mynning	1	12	5	
5	Kärl	AIV	Keramik		2	14	9	
6	Kärl	Äldre svartgods	Keramik		1	19	10	
7	Kärl	Förhistorisk	Keramik		2	23	11	
8	Avslag		Flinta		4	18	11	
9	Knacksten?		Bergart		1	264	14	Rund slät sten
11	Kärl	Förhistorisk	Keramik		10	165	21	Rabbad
12	Makrofossil		Träkol			<1	1	
13	Makrofossil		Sädeskorn			<1	1	Obestämda fragment
14	Makrofossil	Skalkorn	Sädeskorn		1	<1	1	
15	Makrofossil		Träkol			<1	5	
16	Makrofossil	Skalkorn	Sädeskorn		1	<1	5	
17	Makrofossil		Sädeskorn			<1	5	Obestämda fragment
18	Makrofossil		Träkol			33	7	
19	Makrofossil		Sädeskorn			<1	7	Obestämda fragment
20	Ben		Ben			1	7	Bl.a. fiskben

Bilaga 2

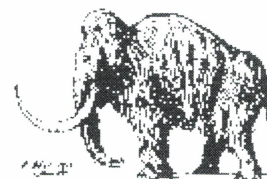
Anl. nr	Anl. typ	Fyllning	ø x dj (m)	Övrigt	Grävd (%)
Anl. 1	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,6 x 0,45		50
Anl. 2	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,48 x 0,17		50
Anl. 3	Stolphål	Svartgrå humös silt/gråbrun humös silt	0,67 x 0,32	Keramik, djurben	50
Anl. 4	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,3 x 0,2		50
Anl. 5	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,46 x 0,38	Keramik, djurben	100
Anl. 6	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,38 x 0,17		50
Anl. 7	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,34 x 0,34		100
Anl. 8	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,3 x 0,06		50
Anl. 9	Grop	Gråbrun humös silt	2,43 x 0,87 x 0,7	Keramik, djurben, tegel	20
Anl. 10	Ränna	Gråbrun humös silt	0,5 x 0,2	Keramik	25
Anl. 11	Grop	Gråbrun humös silt	okänt		50
Anl. 12	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,28 x 0,23		100
Anl. 13	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,28 x 0,18		50
Anl. 14	Grop	Svartgrå humös silt	1,05 x 0,62 x 0,28	Djurben, rund sten	10
Anl. 15	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,3 x 0,04		50
Anl. 16	Stolphål	Svartgrå humös silt/gråbrun humös silt	0,72 x 0,52		50
Anl. 17	Stolphål	Svartgrå humös silt/gråbrun humös silt	0,19 x 0,27		50
Anl. 18	Stolphål	Gråbrun humös silt	0,52 x ? x 0,38		25
Anl. 19	Stolphål	Svartgrå humös silt/gråbrun humös silt	0,57 x 0,15		50
Anl. 20	Stolphål	Svartgrå humös silt	0,27 x 0,21		50
Anl. 21	Grop	Svartgrå humös silt	okänt		10
Anl. 22	Stolphål	Gråbrun humös silt	0,34 x 0,12	Taktegel, kalkbruk	50

LUNDS
UNIVERSITET

Geologiska Institutionen
Laboratoriet för ^{14}C -datering
Sölvegatan 12, Geocentrum II
223 62 LUND
Tel. 046/2227856 Fax 046/2224830

Department of Geology
Radiocarbon Dating Laboratory
Sölvegatan 12, Geocentrum II
S-223 62 LUND
Sweden

Per Sarnäs
Skånearkeologi
Midgårdsgatan 3, 216 19 Malmö

Dateringsattest

Provets benämning	Lab no	Erhållen ^{14}C -ålder BP	Provmgd (mg C)	Förbehandling
Bodarp Anl. 1	LuS 12485	1055 ± 40	1,3	HCl, NaOH
Bodarp Anl. 5	LuS 12486	1155 ± 40	1,0	HCl, NaOH
Bodarp Anl. 7	LuS 12487	1145 ± 40	1,4	HCl, NaOH

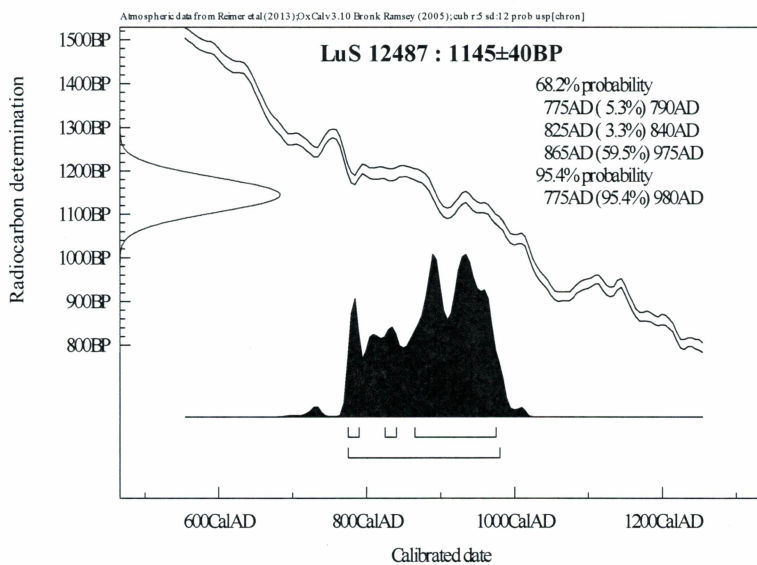
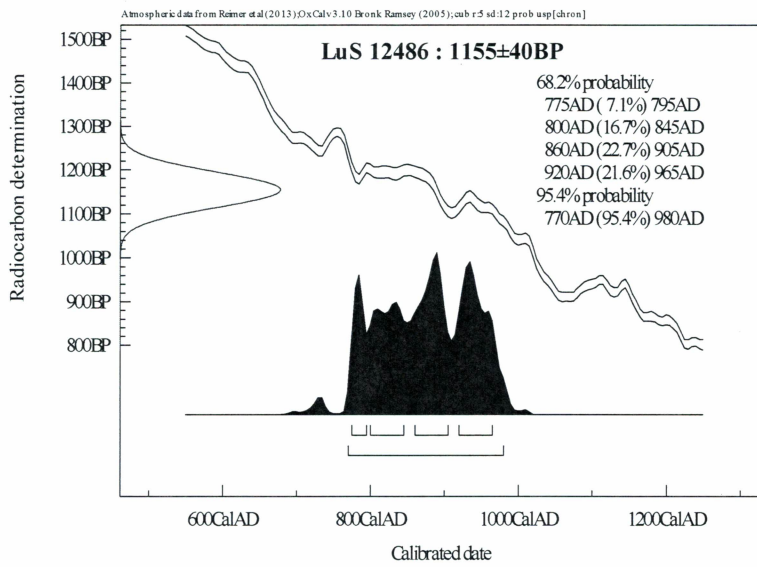
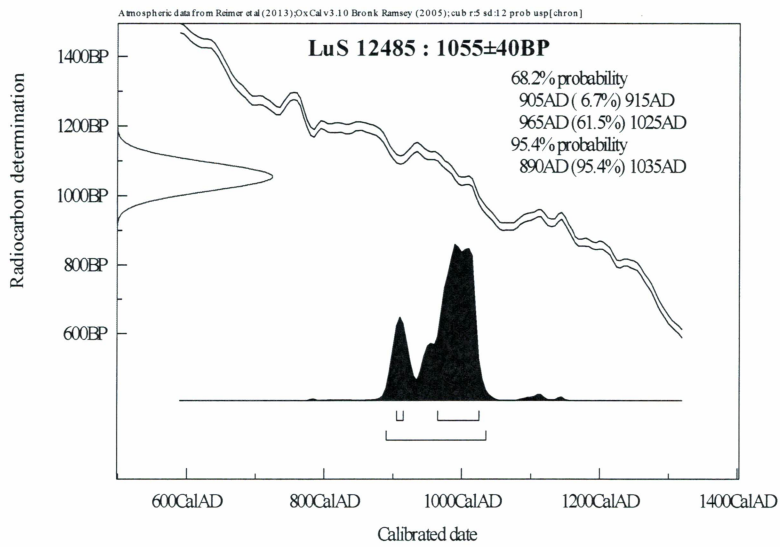
Beräkningen av ^{14}C -åldern är baserad på halveringstiden 5568 år. Resultaten är givna i antal år före 1950 (^{14}C -ålder BP). I osäkerhetsangivelsen innefattas statistiskt atkomliga bidrag från mätningen av prov, standard och bakgrund. Som standard användes enligt internationell överenskommelse 95% av aktiviteten hos NBS oxalsyre-standard. Alla ^{14}C -åldrar är ^{13}C -korrigerade för avvikelsen från överenskommet standardvärde på $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ -förhållandet. Kol-14 åldern måste översättas till kalibrerade kol-14 år genom att använda antingen IntCal13 (för terrestra prover) eller Marine13 (för marina prover). För ytterligare information hänvisas till Radiocarbon Vol 55, nr4, 2013.

Lund 2017-08-15

Rajmund Muscheler

Mats Rundgren

ARKEOBOTANISK ANALYS AV JORDPROVER FRÅN BODARPS BYTOMT, TRELLEBORGS KOMMUN, SKÅNE

Beställare: Skånearkeologi

Analys: Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult

Inledning

På uppdrag av Skånearkeologi utförde Arkeologikonsult en arkeobotanisk analys av 3 prover från Bodarps bytomt som ligger mellan Malmö och Trelleborg i Skåne. Proverna togs i samband med en förundersökning av bytomten.

Proverna floterades av personal från Skånearkeologi. Det floterade materialet analyserades under mikroskop med en förstoring av 4 till 100 gånger. Artbestämningen gjordes med hjälp av referenssamling.

Resultat

I proverna hittades skalkorn, råg och fragmenterad säd. Artsammansättningen är typisk för yngre järnålder och tidig medeltid. Eftersom det inte finns några ogräs i proverna går det inte att säga vilket odlingssystem de ingår i. De äldsta uppgifterna om tresäde i Skåne tyder på att man gödslade trädan på sommaren och följande vår såddes korn (Welinder m.fl. 1998). Efter skörden av kornet såddes höstråg

och detta system finns belagt från senmedeltid fram till 1700-tal, men kan ha äldre rötter än så. Det har också varit möjligt att odla skalkorn och råg i ensäde utan mellanliggande träda och även detta system har använts in på 1700-talet i Skåne.

Art/ Anl.	1	5	7
Mängd kol	++	++	+++
Skalkorn	9	5	4
Råg	1	3	
Fragmenterad säd	7	4	3
Fiskben			+
Obrända ben		++	+
Slagg obestämt		+	

+ enstaka bitar
++ god förekomst
+++ riklig förekomst

Tabell 1. Fynd av förkolnad växtmakrofossil.

Litteratur

WELINDER, S., PEDERSEN, E. A. & WIEDGREN, M. 1998. *Jordbrukets första femtusen år: 4000 f.Kr. – 1000 e.Kr.* Det svenska jordbrukets historia del 1.

